

Oplæg på Kanonhøringen 30.03.2022 Af Mischa Sloth Carlsen (G) og Ditte Timmermann (E)

Tak for invitationen til dette arrangement. Vi har glædet os meget til at tale om vores litterære kulturarv og til at få en god dialog om dens liv i gymnasiet.

Litteraturen lever, fordi vi læser den, får mening ud af at tale om den og er sammen om den. I en hverdag fuld af opdateringer og feeds kan tiden dog ofte føles knap, og det kan være svært at sætte sig ned og forsvinde ind i litteraturen. Det hører vi mere og mere fra vores gymnasieelever. Hvordan får vi da skabt læsere på det vilkår? En danskfaglig litteraturkanon kunne være en ledestjerne for læsningen, men den lyser ikke uden læserne.

Det gode ved lister som danskfagets litterære kanon er, at de hjælper os med at huske. De kan give et fællesskab, der får os til at åbne op for kulturarven. En fast kanonliste kan dog også skabe litterær glemsel, når fokus bliver for automatisk, ensoprettet og lovpræget. På den måde gør kanonen danskfagets litteraturundervisning til en løftet pegefinger, så litteraturen stivner i sine folder. Den bedste litteratur har fortjent bedre!”

Herefter redegjorde de for den gældende litteraturkanon og baggrunden for den med henblik på at lancere foreningens nye forslag:

“Gymnasiets kanonliste er nu blevet 18 år og gammel nok til at møde en verden, der forandrer sig. Hvad ønsker vi i stedet? I Dansk Lærerforeningen har vi talt med vores medlemmer: Dansk lærere. Der er klar enighed om behovet for en revision. Mange vil gerne helt af med kanonlisten, for vi er uddannede til at forvalte bekendtgørelsens læreplan, der i forvejen har ufravigelige periodekrav. Mange vil gerne beholde kanontanken, men ønsker en opdateret liste.

Vi vil koble de to ønsker i en ny tilgang til den største kvalitetslitteratur. Vi argumenterer for en faglig kanon, der har tre hovedideer.

1. **En bruttoliste på 30 afdøde forfattere, hvoraf der skal vælges 14 som nu.** Listen udvides til en større palet af de vigtigste stemmer, herunder også de unødigt oversete kvinder. Læreplanernes nordiske elementer repræsenteres. Periodemæssige spredningskrav vil sikre den litteraturhistoriske kvalitet. Her kobles tradition og frihed til at tænke relevans for den enkelte klasse.
2. **En solnedgangsklausul**, så den udløber efter 10 år. Man forpligter sig på en løbende opdatering, der bygger på kvalificerede samtaler blandt fagpersoner om ny forskning, (gen)udgivelser og didaktiske vilkår i gymnasiet danskfag.
3. **Fleksibilitet over for virkeligheden i undervisningen:** Vi tager problemet alvorligt med de dalende læsekompetencer blandt unge og lægger op til at fremme læselysten og interessen for litterær kvalitet, fordi elevernes perspektiv bedre kan blive inddraget i litteraturundervisningen.”

De centrale værdier i Dansk Lærerforeningens forslag er: demokrati, åndsfrihed og flerstemmighed - værdier der efter vores klare overbevisning klingede godt i Landstingssalen i demokratiets hus, hvor høringen fandt sted. Vi mener, de er altafgørende for den danske dannelses tradition og således også for en opdateret kanon.

Formålet med en opdatering er, at vi i Dansk Lærerforeningen arbejder ud fra et ønske om

1. at skabe litterært dannede læsere.
2. at fremme en undervisning, der kan give liv til den litterære kulturarv og dennes flerstemmighed af synsvinkler
3. at styrke mulighederne for en litteraturundervisning, der kan give plads til åndsfrihed og lyst til at læse mere af den ældre kvalitetslitteratur.